

Lomljenje ledu na Antarktiki

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
Oktober 2025

Mentor in znanje št. 6/2025

O teritorialnem obnašanju, psihološkemu posedovanju prostora
v predavalnici in gradnji skupnosti

O teritorialnem obnašanju in psihološkemu posedovanju prostora v predavalnici

Študenti iz preteklih let »branijo« svoj stalni sedež in novim članom ne dovolijo, da bi sedli kamorkoli. *Obnašajo se teritorialno*, teritorialno obnašanje pa je način, kako nekdo nadzira predmete, odnose in prostore. *Psihološko posedovanje* se oglašuje tudi brez pravnih pravic do prostora, denimo do določenega sedeža v študijski skupini. Nespoštovanje ali nepoznavanje te namišljene pravice lahko privede do napetosti, če prostor zasede kdo drug. Še več, na teritorialnost vplivajo tudi socialne in kulturne norme posameznih družb in okolij. Primer: kolesarjenje ob Donavi me je, denimo, pripeljalo do maše v cerkvi v mestu Krems. »Jaz zmeraj sedim na koncu vrste« me je, mene v kolesarski opremi, ostro odgnala oklobučena gospa. Razumela sem, da sem vstopila v njen *osebni prostor*, pa tudi prekršila sem nekatere *socialne in kulturne norme*. Ob tem spoznanju sem se seveda umaknila. Nekatere osebnostne lastnosti, kot je narcisizem, lahko okrepijo občutek

lastništva in silovitost reakcij, kar vpliva na medsebojno dinamiko. Pa še naslednji primer: Pri zagovoru diplomske naloge se je zelo vznemirjeno dekle z disleksijo pomotoma usedla med člane komisije. Ko je ugotovila, da se je zmotila, se je še bolj nerodno branila: »Bom ostala kar tu, saj smo vsi ljudje«. Reakcija predsednice komisije je bila neprizanesljiva: »Ja, smo vsi ljudje, a nekateri imamo drugačne naloge!«

Občutek pripadnosti prostoru in odnosom boljša učenje in pomnjenje. Mentor naj da prednost študentom/kam s slabšim vidom ali sluhom! **Kaj bi storili vi, če bi se študent zavestno usedel na vaše mesto mentorja/ice? Kaj to dejstvo pove o njem, njegovih potrebah in namenih? Je res samo nevzgojen?**

LOMLJENJE LEDU ALI VAJE ZA GRADITEV SKUPNOSTI

naj vodijo v prijetne vtise o vaših študentih in študentkah. Namen vaj je, da se ti spoznajo, da ustvarimo veselo ozračje in da se gradi most do snovi. Dejavnosti ustvarjajo pozitivno ozračje,boljšajo komunikacijo in sodelovanje s sošolci. Razprejo duha inboljšajo koncentracijo itd.

Kako lomiti led v mešani skupini starih in novih članov/članic?

Vaša skupina odslej združuje šest starih in šest novih članov/ic. Kljub temu jo velja obravnavati kot "zbor posameznikov", katerih skupnost še ne obstaja.

Mentorjeva/mentoričina naloga je, da vsem *odmeri enak prostor, da imajo vsi pravico in možnost enako dolgo govoriti o sebi*. Vi ste njihov zborovodja! Ne pozabite, da imate enako dolg čas na razpolago tudi za predstavitev sebe! Starim študentom/študentkam naročite, da naj o sebi povedo nekaj, česar še niso povedali.

Članom/icam skupine povejte, kako se bodo sprva doživljali, kako se vsaka skupina počuti »amputirano«, če jo zapustijo člani/ce, ki so gradili njeno skupinsko dinamiko. Povejte predvsem novim članom, da bodo v poprečju skozi tri srečanja preverjali, če jim skupina in mentor/ica ustrezajo. Za rast skupine in vraščanje vanjo si morajo vzeti čas.

Le skupna doživetja in preteklost so gradniki skupnosti in njene identitete.

Predstavljanje v parih

Skupino lahko razdelite v mešane pare. O tem, kaj so slišali v svojem paru, skupini poroča novi član/ica.

Film mojega življenja

Na podlagi vprašanja: »Če bi posneli film svojega življenja, kakšen film bi to bil in kdo bi igral vas?« bi udeleženci lahko, denimo, izbrali Jamesa Bonda. »Ste kot James Bond? Mogoče ste kot Scarlett O'Hara v filmu V vrtincu, ali pa Ingrid Bergman v Casablanci? Ali pa ste bolj kot Catwoman? Bi bilo vaše življenje prikazano dramatično z Meryl Streep v vodilni vlogi ali bolj kot komedija Gospoda Beana?« Vajo pospremite s fotografijami igralcev obeh spolov. Študenti hodijo mimo mize, kjer so razstavljene, izberejo eno, pri čemer podajo svoje razloge za izbor.

Klepetavi lonček

Chatpot ali slov. klepetavi lonček je pravzaprav velika steklena posoda, ki jo na srečanju skupine postavite na sredino mize. Lonček vsebuje vse vrste vprašanj, izpisanih na koščkih papirja. Udeleženci izberejo naključni košček papirja in glasno preberejo vprašanje. Če hočejo, lahko odgovorijo nanj. Potem se drugi odzovejo z bolj poglobljenimi vprašanji ali lastnimi izkušnjami. To hitro ustvari živahen pogovor, udeleženci pa se na lep način spoznavajo.

VAJE LOMLJENJA LEDU POSKUŠAJTE POVEZATI S TEMO IZOBRAŽEVANJA.

Pa lep pozdrav in dober začetek.

Dušana Findeisen